

RAPPORT

Flora- en fauna quickscan

Oranje Nassau's Oord Wageningen

Opdrachtgever
Zinzia Zorggroep
Postbus 9002
6870 GC Renkum

Projectnummer
Aeres Milieu projectnummer AM15448

Status rapport
Definitief

Contactgegevens
Aeres Milieu B.V.
Postbus 1015
6040 KA ROERMOND
(t) 0475 – 320 000
(f) 0475 – 321 967
e-mail: info@aeres-milieu.nl
www.aeres-milieu.nl

Autorisatie		
Opsteller rapport:	paraaf	datum
ir. J.P.M. Hovens		21 december 2015
ir. G. Hovens (Faunaconsult)		
Kwaliteitscontrole:	paraaf	datum
ing. T.K.P.G. Thijssen		21 december 2015

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	4
2. BELEIDSKADER	5
2.1 Inleiding	5
2.2 Flora- en faunawet.....	5
2.3 Natuurbeschermingswet 1998.....	6
2.4 Natuurnetwerk Nederland	7
3. WERKWIJZE	8
3.1 Beschrijving van het plangebied.....	8
3.2 Veldinventarisatie	8
4. RESULTATEN INVENTARISATIE	10
4.1 Resultaten beleidsinventarisatie.....	10
4.2 Resultaten veldinventarisatie.....	12
5. EFFECTEN VAN DE VOORGENOMEN INGREEP	15
5.1 De ingreep.....	15
5.2 Effecten op algemene beschermde soorten in het plangebied	15
5.3 Effecten op algemene vogels	15
5.4 Effecten op vleermuizen.....	16
5.5 Effecten op beschermde natuurgebieden	16
6. CONSEQUENTIES VANUIT DE WET- EN REGELGEVING	17
6.1 Flora- en faunawet.....	17
6.2 Overige regelgeving	18
Literatuur	19

1. INLEIDING

In opdracht van Zinzia Zorggroep heeft Aeres Milieu in samenwerking met Faunaconsult een quickscan flora- en faunawet uitgevoerd op het Oranje Nassau's Oord (locatie Kortenbug 4) te Wageningen. Zinzia Zorggroep wil op deze locatie enkele gebouwen slopen en vervangen door nieuwbouw.

Aeres Milieu is gevraagd het volgende aan te geven:

- welke beschermde dieren en planten komen mogelijk voor in het plangebied
- welke effecten heeft de voorgenomen ingreep
- kunnen negatieve effecten zoveel mogelijk worden gemitigeerd (verzacht)
- welke eventuele gevolgen zijn er met betrekking tot de Vogel- en Habitatrichtlijn, de Natuurbeschermingswet en het Natuurnetwerk Nederland en op welke wijze kunnen die worden gecompenseerd.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het huidige beleidskader en van de Flora- en faunawet. Hoofdstuk 3 beschrijft het plangebied en de werkwijze van de inventarisaties van de natuurwaarden. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van de beleids- en veldinventarisaties weergegeven en in hoofdstuk 5 de effecten van de voorgenomen ingreep op de aanwezige natuurwaarden. Hoofdstuk 6 behandelt de consequenties van wet- en regelgeving.

2. BELEIDSKADER

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een toelichting gegeven op het natuurbeleid van de diverse overheden, dat van belang is bij de voorgenomen herinrichting van het plangebied. Het natuur- en soortenbeleid is in Nederland geregeld in de Wet op de Ruimtelijke Ordening, de Natuurbeschermingswet en de Flora- en faunawet. Hiermee wordt onder andere invulling gegeven aan de Europese wet- en regelgeving, zoals de Vogel- en Habitatrichtlijn.

2.2 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet (Stb. 1998, 402) is op 1 april 2002 in werking is getreden. Deze wet bundelt onder meer de bepalingen over soortenbescherming die voorheen in verschillende wetten waren opgenomen, namelijk de Vogelwet 1936, de Jachtwet, (de oude) Natuurbeschermingswet, de Nuttige Dierenwet 1914 en de Wet bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten. De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van circa 500 plant- en diersoorten. Het gaat hierbij om alle inheemse zoogdieren (uitgezonderd bruine rat, zwarte rat en huismuis), alle inheemse vogelsoorten, alle amfibieën en reptielen, een aantal vissen en enkele bij AMvB (Stb. 523, 2000) speciaal aangewezen plant- en diersoorten. Uitgangspunt van de wet is het 'nee, tenzij'- beginsel. Slechts voor een beperkt aantal handelingen kan op basis van artikel 75 van de Flora- en faunawet ontheffing worden verleend van de verboden uit artikel 8 t/m 11 van de wet (voor zover hiervoor niet reeds op basis van een ander artikel vrijstelling of ontheffing kan worden verleend). Voorwaarde daarbij is dat met de voorgenomen activiteit geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Kort gezegd worden de onder de Flora- en faunawet beschermde plant- en diersoorten in drie categorieën opgedeeld, met elk een ander regime wat betreft ontheffingen:

- algemene soorten (FF1);
- overige soorten (FF2);
- streng beschermde soorten (FF3).

De categorie 'algemene soorten' - zoals mol en konijn - is voor de meeste activiteiten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag.

De categorie 'overige soorten' is eveneens voor de meeste activiteiten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag, mits die activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door het Ministerie van Economische zaken goedgekeurde gedragscode. In zo'n code geeft een sector zelf aan welke gedragslijnen men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen, bijvoorbeeld: altijd eerst inventariseren waar de soorten precies voorkomen en daar met de werkzaamheden rekening mee houden, bijvoorbeeld door een hol af te screenen of de standplaats van planten aan te geven. Voor ingrepen waarvoor geen goedgekeurde gedragscode bestaat, moet ten aanzien van verblijfplaatsen van beschermde soorten uit de categorie 'overige soorten', een ontheffing worden aangevraagd. Daarbij kan worden volstaan met een zogenaamde lichte toetsing. Dat houdt in dat de voorgenomen maatregelen 'geen afbreuk doen aan gunstige staat van instandhouding van de soort'.

De categorie 'streng beschermde soorten' omvat de soorten die worden genoemd in bijlage 4 van de Habitatrichtlijn of bijlage 1 van AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet. Voor de categorie 'streng beschermde soorten' wordt slechts in een beperkt aantal situaties een vrijstelling verleend. Voor bijlage 1 soorten wordt getoetst aan de volgende drie criteria (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005):

- 1) er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort
- 2) er is geen goed alternatief
- 3) de activiteit past binnen een van de hierna genoemde belangen:
 - Onderzoek en onderwijs;
 - Repopulatie en herintroductie;
 - Bescherming van flora en fauna;
 - Veiligheid van het luchtverkeer;
 - Volksgezondheid of openbare veiligheid;

- Dwingende redenen van openbaar belang;
- Voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom
- Belangrijke overlast veroorzaakt door dieren;
- Uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw;
- Bestendig gebruik;
- Uitvoering in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Deze drie criteria vormen de zogenaamde uitgebreide toets en aan alle drie moet worden voldaan. Als het gaat om een ontheffingsaanvraag in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en het gaat om streng beschermde soorten en/of vogels, dan wordt extra getoetst op een vierde criterium:

4) de werkzaamheden moeten zodanig uitgevoerd worden dat er sprake is van 'zorgvuldig handelen'

Voor ruimtelijke maatregelen kan men ten aanzien van streng beschermde soorten uit Bijlage IV van de Habitatrictlijn ontheffing krijgen op grond van belangen die zijn opgenomen in de Habitatrictlijn. Dat zijn:

- Bescherming van flora en fauna
- Volksgezondheid of openbare veiligheid
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor ruimtelijke maatregelen kan men ten aanzien van vogels ontheffing krijgen op grond van belangen die zijn opgenomen in de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- Bescherming van flora en fauna
- Veiligheid van het luchtverkeer
- Volksgezondheid of openbare veiligheid

2.3 Natuurbeschermingswet 1998

Natuurbeschermingswet 1998 beschermt verschillende soorten gebieden

De eerste Natuurbeschermingswet in Nederland dateert van 1967, deze wet maakte het mogelijk om natuurgebieden en soorten te beschermen, onder andere door het aanwijzen van beschermde natuurmonumenten. Deze oorspronkelijke natuurbeschermingswet is in 1998 vervangen en sindsdien richt de wet zich nog uitsluitend op de bescherming van gebieden.

De bepalingen van de Europese Vogel- en Habitatrictlijn (tezamen genoemd "Natura 2000") zijn geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet. Zodoende is het Europese beleid ten aanzien van natuurbescherming in de Nederlandse wet verankerd. De Natuurbeschermingswet regelt de aanwijzing en bescherming van de volgende soorten gebieden:

- Vogel- en Habitatrictlijngebieden (samen zijn dit de Natura 2000-gebieden);
- Beschermde natuurmonumenten;
- Wetlands (RAMSAR Conventie).

De Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn (Richtlijn 79/409/EEG) richt zich op de bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten en in het bijzonder op de leefgebieden van bedreigde en kwetsbare vogelsoorten. In de richtlijn worden nadere regels gesteld aan de bescherming, het beheer en de regulering van vogelsoorten. Een aantal gebieden is hierbij aangewezen als speciale beschermingszone. Deze gebieden maken onderdeel uit van Natura 2000, het ecologische netwerk van natuurgebieden in Europa. Voor beschermde vogelsoorten kan geen ontheffing worden aangevraagd voor uitvoering van werkzaamheden.

De Habitatrictlijn

De Habitatrictlijn (Richtlijn 92/43/EEG) richt zich op de instandhouding van natuurlijke habitats, habitats van soorten en de bescherming van plant- en diersoorten, met uitzondering van vogels. In bijlage I van deze richtlijn worden speciale beschermingszones aangewezen voor kwetsbare, bedreigde of zeldzame habitattypen. Bijlage II vermeldt de kwetsbare, bedreigde of zeldzame dier- en plantensoorten die beschermd moeten worden door speciale beschermingszones aan te wijzen.

Bijlage IV vermeldt in het wild voorkomende kwetsbare, bedreigde of zeldzame dier- en plantensoorten die strikt beschermd moeten worden.

Natura 2000

De Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn vormen samen Natura 2000. Alle lidstaten van de Europese Unie wijzen beschermde natuurgebieden aan die waardevol zijn voor het behoud van biodiversiteit in Europa. Nederland zal aan de hand van een vergunningenstelsel de zorgvuldige afweging maken rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de minister van EL&I. Daarnaast zal Nederland in de komende jaren voor alle gebieden die samen Natura 2000 vormen, beheersplannen opstellen. Deze beheersplannen maken duidelijk welke activiteiten wel en niet mogelijk zijn in en om die gebieden.

Beschermde natuurmonumenten

Met de aanwijzing van Natura 2000-gebieden zullen Beschermde Natuurmonumenten die overlappen met zo'n aanwijzing komen te vervallen. De buiten de Natura 2000 gebieden gelegen Beschermde Natuurmonumenten blijven bestaan. Beschermde Natuurmonumenten zijn als zodanig aangewezen vanwege de aanwezigheid van grote ecologische waarden.

Wetlands (RAMSAR Conventie)

De Ramsar-conventie is een internationale overeenkomst inzake watergebieden (draslanden) die van internationale betekenis zijn, in het bijzonder als woongebied voor watervogels. Een groot deel van deze beschermde wetlands is in Nederland ook al als Natura 2000 gebied aangewezen.

2.4 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland, vroeger de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd, is het Nederlandse netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

In het Natuurnetwerk Nederland liggen:

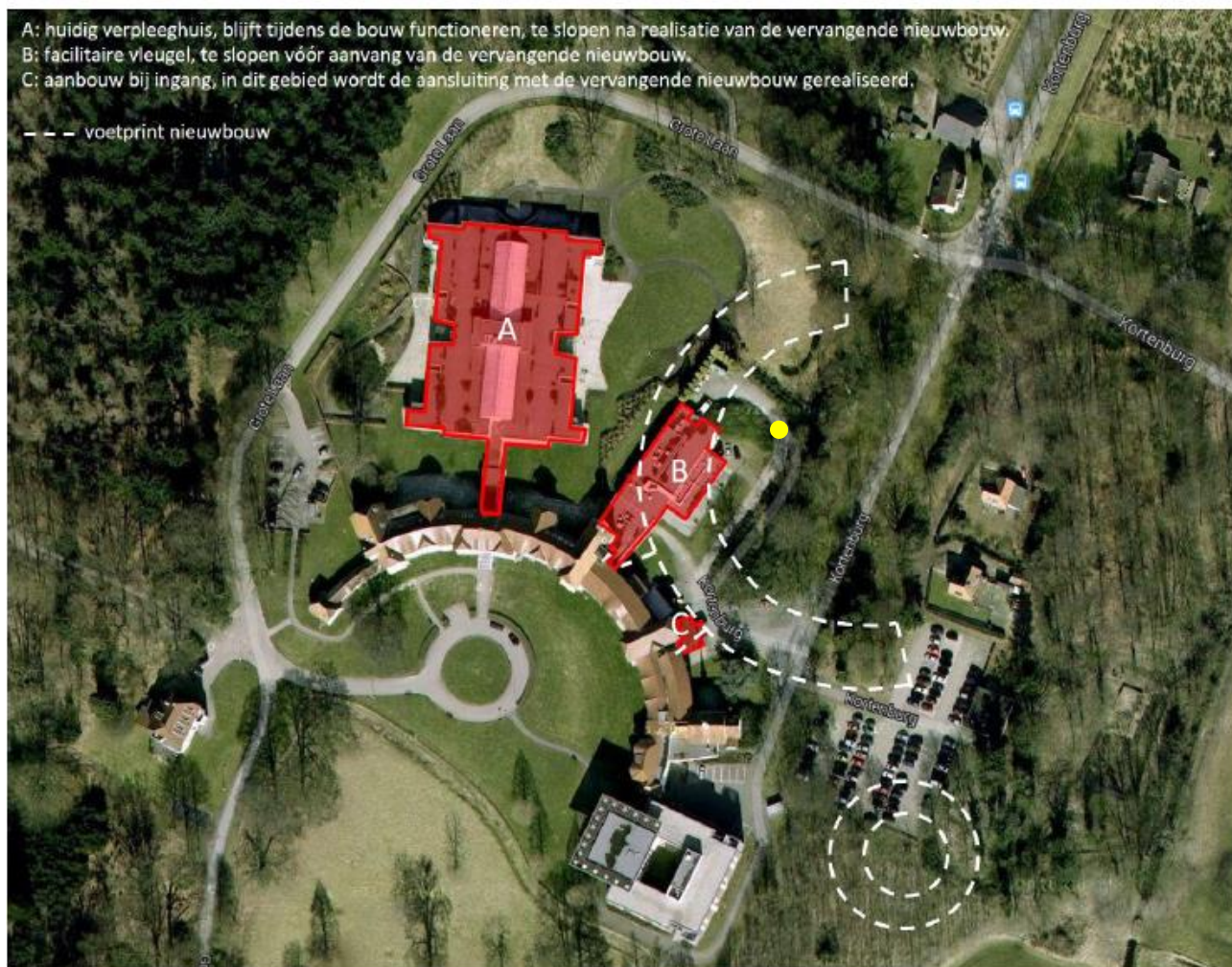
- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor de begrenzing en ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Tot die tijd was de Rijksoverheid hiervoor verantwoordelijk. In het Natuurpact hebben de provincies met het rijk afgesproken om tot 2027 80.000 hectare natuur in te richten. Het Natuurnetwerk Nederland moet uiteindelijk samen met de natuurgebieden in andere Europese landen het aaneengesloten pan-Europees Ecologisch Netwerk (PEEN) vormen.

3. WERKWIJZE

3.1 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied is gelegen tussen Wageningen en Renkum, in het bosgebied langs de N255. Op de planlocatie wordt een aantal gebouwen fasegewijs gesloopt om plaats te maken voor vervangende nieuwbouw. Daarnaast dienen er ook enkele bomen (beuk, douglas, *Thuja plicata*, taxus) en struiken (gewone vlier en rododendron) in de tuin te worden verwijderd. Al deze locaties vormen samen het plangebied (zie figuur 3.1.).

Figuur 3.1. Het plangebied. De gele stip geeft de locatie van de te kappen holle beuk weer (zie ook par. 4.2).

3.2 Veldinventarisatie

Op 16 december 2015 heeft Faunaconsult het plangebied en de omgeving samen met boswachter Frans Alberts bezocht voor een quickscan. Daarbij werden de aanwezige biotopen beoordeeld op hun geschiktheid als habitat voor beschermde dier- en plantensoorten. Tevens werd er gezocht naar (tekenen van aanwezigheid van) beschermde planten, zoogdieren, vogels, reptielen en amfibieën. Met betrekking tot zoogdieren werd speciaal gelet op pootafdrukken, krabsporen, wissels, uitwerpselen, haren, graafsporen, hollen, en potentieel geschikte verblijfplaatsen. Alle te slopen gebouwen werden van buitenaf volledig geïnspecteerd met behulp van een ladder, zaklamp en boomcamera.

Aan de hand van relevante (verspreidings)literatuur (RAVON, 2006, 2007, 2010, 2011 en 2013) en de waarnemingsoverzichten op www.ravon.nl/tijdschrift en www.waarneming.nl is vervolgens ingeschat welke beschermde soorten mogelijk in het plangebied voorkomen.

4. RESULTATEN INVENTARISATIE

4.1 Resultaten beleidsinventarisatie

Het plangebied ligt middenin het Natuurnetwerk Nederland (NN), voorheen de EHS (Ecologische HoofdStructuur) genoemd. Zie figuur 4.1.1 .

Figuur 4.1.1. Globale ligging van het plangebied (rood omlind) ten opzichte van het NN (groen weergegeven).
bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl>

Het plangebied ligt op minder dan 10 meter van Natura 2000-gebied 'Veluwe'. Natura 2000-gebied 'Rijntakken' ligt op iets meer dan 600 meter ten zuiden van het plangebied, aan de overkant van de N255 en de weg 'Onderlangs' (zie figuur 4.1.2).

Figuur 4.1.2. Globale ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van Natura 2000-gebied 'Veluwe' en 'Rijntakken' (beide groen weergegeven (bron: Provincie Gelderland)

Overige Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands liggen op grote afstand van het plangebied. Het plangebied is verder onderdeel van Nationaal Landschap 'Veluwe' (zie figuur 4.1.3) en onderstaand kader.

De twintig Nationale Landschappen in Nederland hebben elk een unieke combinatie van cultuurhistorische en natuurlijke elementen en vertellen daarmee het verhaal van het Nederlandse landschap. Ze kenmerken zich door de specifieke samenhang tussen de verschillende onderdelen van het landschap, zoals natuur, reliëf, grondgebruik en bebouwing. Nationale Landschappen zijn gebieden waar mensen gewoon wonen, werken, ondernemen en recreëren. Omdat het platteland onder druk staat, vooral door verstedelijking en de uittocht van boeren, heeft de Tweede Kamer bij de behandeling van de Nota Ruimte (voorjaar 2006) aangegeven het landschap te willen behouden en 'ontwikkelen met kwaliteit'. Binnen een Nationaal Landschap is ruimte voor sociaal-economische ontwikkelingen, mits de bijzondere kwaliteiten van het gebied behouden blijven en liefst nog worden versterkt. Plannen voor grootschalige nieuwbouwwijken, bedrijventerreinen en infrastructurele projecten zullen daarom worden afgekeurd. Zo mogen er alleen woningen worden gebouwd om de eigen bevolkingsgroei te kunnen opvangen (migratiesaldo nul). Voor specifieke gebieden in een Nationaal Landschap gelden extra, al bestaande, beschermende maatregelen. Denk aan de Natuurbeschermingswet voor natuurgebieden, de Natuurschoonwet voor landgoederen en de Monumentenwet voor historische gebouwen of dorpsgezichten.

Figuur 4.1.3. Globale ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van Nationaal landschap 'Veluwe' (oranjebruin weergegeven). (bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl>)

4.2 Resultaten veldinventarisatie

Zoogdieren

Gebouw A (zie 3.1.) heeft geen open stootvoegen en een plat bitumen dak, waarvan de dakranden geen enkele kier bevatten. Alleen op de plaatsen waar ondersteunende palen de onderkant van het dak ingaan (zie figuur 4.2.1.), bevinden zich kleine openingen. Deze zijn echter ongeschikt voor vleermuizen, omdat de gladde palen geen houvast bieden.

De noordwest-, noordoost- en zuidoost gevels van gebouw B (zie 3.1.) bevatten open stootvoegen op circa 3 meter hoogte. Hierdoor kunnen gebouwbewonende vleermuissoorten de achterliggende spouw bereiken. Gebouw C (zie 3.1.) bevat geen open stootvoegen, maar wel een betimmering onder het platte dak. Tijdens het veldbezoek werden onder deze betimmering redelijk verse vleermuisuitwerpselen aangetroffen, die (te oordelen naar de grootte en de locatie) afkomstig zijn van de gewone dwergvleermuis of ruige dwergvleermuis.

Hier bevindt zich een zomer- of paarverblijf (voor een kraamverblijf is de holte onder de betimmering te klein en als winterverblijf is de holte ongeschikt, omdat deze niet vorstvrij is). Figuur 4.2.2. geeft de locatie waar de vleermuisuitwerpselen zich bevonden weer.

Figuur 4.2.1. De openingen in gebouw A (aangeduid met een rode pijl) zijn ongeschikt voor vleermuizen.

Figuur 4.2.2. De locatie waar de vleermuisuitwerpselen werden aangetroffen (weergegeven met een rode pijl).

Daarnaast bevat één van de te verwijderen bomen (een metersdikke beuk) een holte op circa 8 meter hoogte. De locatie van deze beuk is in figuur 3.1. weergegeven. Het is mogelijk dat de holte in deze beuk door boombewonende vleermuissoorten als de rosse vleermuis, meervleermuis, gewone grootoorvleermuis of watervleermuis als vaste rust- en verblijfplaats wordt gebruikt. Omdat er geen krabsporen of uitwerpselen van boomarters op deze boom werden aangetroffen, is het niet te verwachten dat de holte voor boomarters van belang is.

Sporen, wissels, uitwerpselen etc. van zoogdieren die behoren tot de categorieën 'streng beschermde soorten' of 'overige soorten' zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Verder gaf boswachter Frans Alberts aan dat er ook op de rest van het landgoed geen dassenburchten aanwezig zijn. In onderstaande tabel zijn de beschermde zoogdiersoorten opgenomen die (mogelijk) een vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied hebben. Het gaat daarbij om dieren die mogelijk in het gazon (waar de parkeerplaatsen zullen worden gerealiseerd) kunnen leven. De status van de soorten in de Flora- en faunawet is eveneens weergegeven.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Aardmuis (<i>Microtus agrestis</i>)	X		
Veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>)	X		
Mol (<i>Talpa europea</i>)	X		
Aardmuis (<i>Microtus agrestis</i>)	X		
Bosmuis (<i>Apodemus sylvaticus</i>)	X		
Rosse woelmuis (<i>Clethrionomys glareolus</i>)	X		
Gewone bosspitsmuis (<i>Sorex araneus</i>)	X		
Huisspitsmuis (<i>Crociodura russula</i>)	X		
Veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>)	X		
Haas (<i>Lepus europeus</i>)	X		
Mol (<i>Talpa europea</i>)	X		
Konijn (<i>Oryctolagus cuniculus</i>)	X		
Watervleermuis (<i>Myotis daubentonii</i>)			X
Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)			X
Meervleermuis (<i>Myotis dasycneme</i>)			X
Rosse vleermuis (<i>Nyctalus noctula</i>)			X
Gewone grootoorvleermuis (<i>Plecotus auritus</i>)			X
Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)			X
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)			X

Tabel 4.2.1. Beschermde zoogdiersoorten die (mogelijk) een vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied hebben.

FF1 = algemene soorten

FF2 = overige soorten

FF3 = streng beschermde soorten

Vogels

Geen van de gebouwen heeft openingen die ruim genoeg zijn om vogelnesten te herbergen; vogelnesten zijn in de te slopen gebouwen afwezig. Wel is het mogelijk dat de bomen en struiken in het plangebied in het broedseizoen nesten van algemene vogels als de merel bevatten.

Overige beschermde soorten

Tijdens het veldbezoek bevonden er zich geen beschermde planten in het plangebied. Omdat er geen rottende half dode zomereiken aanwezig zijn, is het ook niet te verwachten dat er (larven) van het vliegend hert in het plangebied aanwezig zijn. Doordat er geen wateren in het plangebied aanwezig zijn, is het uitgesloten dat er voortplantingshabitats van amfibieën in het plangebied aanwezig zijn. Het is wel mogelijk dat delen van het plangebied deel uit maken van de landhabitat van verschillende soorten algemene amfibieën. Deze zijn weergegeven in tabel 4.2.2. Andere strenger beschermde dier- of plantensoorten zijn niet te verwachten.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Bruine kikker (<i>Rana temporaria</i>)	X		
Gewone pad (<i>Bufo bufo</i>)	X		

Tabel 4.2.2. De in het plangebied voorkomende beschermde amfibiesoorten. De status van de soorten in de Flora- en faunawet is eveneens weergegeven.

FF1 = algemene soorten

FF2 = overige soorten

FF3 = streng beschermde soorten

5.4 Effecten op vleermuizen

In gebouw C bevindt zich een zomer- of paarverblijf van de gewone dwergvleermuis of ruige dwergvleermuis. Daarnaast is het mogelijk dat er overige vleermuisverblijven aanwezig zijn in gebouw B en in de te kappen holle beuk. Om de effecten op vleermuizen te kunnen beoordelen is daarom aanvullend vleermuisonderzoek nodig (zie 6.1.).

5.5 Effecten op beschermde natuurgebieden

Omdat het plangebied buiten Natura 2000-gebieden ligt, is directe aantasting van prioritaire te beschermen habitats niet aan de orde. Omdat de voorgenomen maatregelen in het plangebied geen noemenswaardige emissie van stikstof zal veroorzaken, is indirecte aantasting van prioritaire habitats niet aan de orde. Binnen Natura 2000 gebied Veluwe zijn de volgende soorten aangewezen als instandhoudingsdoel:

Habitatrichtlijnsoorten:

- Gevlekte witsnuitlibel
- Vliegend hert
- Beekprik
- Rivierdonderpad
- Kamsalamander
- Meervleermuis
- Drijvende waterweegbree

Vogelrichtlijnsoorten (broedvogels):

- Wespandief
- Nachtzwaluw
- IJsvogel
- Draaihal
- Zwarte Specht
- Boomleeuwerik
- Duinpieper
- Roodborsttapuit
- Tapuit
- Grauwe Klauwier

Van deze soorten heeft alleen de meervleermuis mogelijk een vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied. Het gaat daarbij om de te kappen holle beuk.

De afstand tussen het plangebied en het 600 meter verder gelegen Natura 2000-gebied 'Rijntakken' is te groot om directe gevolgen op de daar voorkomende instandhoudingsdoelsoorten te hebben.

De belangrijkste beschermde natuurwaarden in het Natuurnetwerk Nederland (NN) en Nationaal Landschap 'Veluwe' binnen het plangebied worden waarschijnlijk door vleermuizen gevormd. Om de belangrijkste effecten van de plannen op Natura 2000-gebied 'Veluwe', het NN en Nationaal Landschap Veluwe in kaart te brengen is daarom aanvullend vleermuisonderzoek nodig (zie 6.1.).

6. CONSEQUENTIES VANUIT DE WET- EN REGELGEVING

6.1 Flora- en faunawet

Beschermde dieren uit de categorie 'algemene soorten': vrijstelling

Voor het vernietigen van holen etc. en verstoren van beschermde zoogdieren en amfibieën van de categorie 'algemene soorten' voor ruimtelijke ingrepen, bestaat een vrijstelling op grond van 'AMvB artikel 75' van de Flora- en faunawet (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005). Er hoeft daarom geen ontheffing voor algemene soorten te worden aangevraagd.

Vogels: vegetatie buiten het broedseizoen verwijderen

Door de opgaande vegetatie buiten het broedseizoen (dus buiten de periode 15 maart – 15 juli) te verwijderen, wordt schade aan vogelnesten, eieren of jonge vogels voorkomen. Indien deze handelswijze wordt gevolgd, is er geen ontheffing op de Flora- en faunawet ten aanzien van vogels nodig.

Vleermuizen: aanvullend onderzoek, aangepaste werkwijze en mitigatie

Vleermuizen zijn streng beschermd, evenals hun vaste rust- en verblijfplaatsen. Het te slopen gebouw C (zie figuur 3.1.) fungeert als zomer- en/of paarverblijf van de ruige dwergvleermuis of gewone dwergvleermuis. De spouwen in gebouw B en de holle beuk het plangebied fungeren mogelijk als zomer-, kraam-, winter- en/of paarverblijf van verschillende vleermuissoorten. Om bij de werkzaamheden optimaal rekening te kunnen houden met vleermuizen, dient er eerst, conform het vleermuizenprotocol (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus et al., 2013), aanvullend vleermuizenonderzoek plaats te vinden. Daartoe zijn er 4 onderzoeksrondes nodig:

- 2 avondronden onderzoek met batdetectors in de kraamtijd (periode 15 mei – 15 juli, waarbij er minimaal 30 dagen zit tussen de twee bezoeken);
- 1 avondronde en 1 ochtendronde onderzoek met batdetectors in de paartijd (15 augustus – 15 september, waarbij er minimaal 20 dagen zit tussen de twee bezoeken).

Daarbij dienen er, rekening houdend met de grootte van het plangebied, gedurende elke ronde 2 onderzoekers te worden ingezet. Nadat dit onderzoek is afgerond, dient een vleermuisdeskundige aan te geven op welke wijze de renovatie kan worden uitgevoerd, zonder schade aan vleermuizen of hun verblijven toe te brengen. De functionaliteit van het plangebied voor vleermuizen dient bovendien te worden behouden.

Voor het aangetroffen zomer- of najaarsverblijf in gebouw C geldt sowieso dat er een aangepaste werkwijze tijdens de sloop dient te worden gehanteerd, zodat sterfte van vleermuizen wordt voorkomen. Dat kan door de dakbetimmering handmatig te verwijderen onder begeleiding van een deskundige.

Ter mitigatie van het vleermuisverblijf in gebouw C dienen ter plekke van de bestaande in/uitvliegopening, in de nieuwbouw 4 nieuwe in/uitvliegopeningen te worden gerealiseerd onder begeleiding van een vleermuisdeskundige. In totaal worden er dus (minimaal) 4 nieuwe vleermuisverblijven gerealiseerd. Dit aantal is het viervoud van het verlies van 1 verblijf, conform de soortenstandaard gewone dwergvleermuis. Deze openingen dienen elk te bestaan uit een open stootvoeg van minstens 2 cm breed en in de achterliggende spouw dient een wandje van 2 bij 2 meter te worden geplaatst waaraan de vleermuizen kunnen hangen (ruw hout, mortel of gegalaniseerd volièregeas met een maaswijdte van 1cm²).

In plaats van de hierboven beschreven maatregel, kan er ook voor worden gekozen om 4 houtbetonnen vleermuiskasten van het type Waveka 1FR in te metselen.

Omdat er in de te behouden gebouwen (onder andere in de woningen) voldoende open stootvoegen zijn die behouden blijven, zijn er tussen de sloop en de nieuwbouw voldoende verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis aanwezig. Er hoeven daarom geen tijdelijke vleermuisverblijven te worden gecreëerd.

Voorkomen doden of verwonden dieren

De in de Flora- en faunawet genoemde 'algemene zorgplicht' is ook op beschermde soorten uit de categorie 'algemene soorten' van toepassing. Beschermde diersoorten (ook die van de categorie 'algemene soorten') die tijdens het verwijderen van vegetatie en het vergraven van grond worden aangetroffen, moeten direct worden gevangen en in het aangrenzende gebied worden vrijgelaten.

6.2 Overige regelgeving

Het in 6.1. beschreven uit te voeren vleermuizenonderzoek zal uitsluitsel geven over het al dan niet voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van de Habitatrichtlijnsoort meervleermuis in het plangebied. Indien blijkt dat de holle beuk een functie voor deze soort heeft, dan dient hiervoor afdoende mitigatie en een aangepaste werkwijze tijdens de kap te worden gehanteerd, zodat het plangebied zijn functie voor deze soort zal behouden. Indien (aldus) negatieve effecten op Natura 2000-gebied Veluwe, het NN en Nationaal Landschap Veluwe kunnen worden voorkomen, dan zijn er geen bezwaren vanuit het provinciale natuurbeleid te verwachten. Er is in dat geval geen vergunning nodig op grond van de Natuurbeschermingswet (ex artikel 19d lid 1).

Literatuur

- Dienst Regelingen. 2009a. Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit.
- Dienst Regelingen. 2009b. Bijlage aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten. Ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit.
- Dienst Regelingen. 2009c. Uitleg Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005-A. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten! Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005-B. Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
- RAVON, 2006. Waarnemingenoverzicht 2005. RAVON, 24: 46-64.
- RAVON, 2007. Waarnemingenoverzicht 2006. RAVON, 27: 46-64.
- RAVON, 2010. Waarnemingenoverzicht 2007 en 2008. RAVON, 34: 61-80.
- RAVON, 2011. Waarnemingenoverzicht 2010. RAVON, 42: 105-119.
- RAVON, 2013. Waarnemingenoverzicht 2012. RAVON, 51: 119-132.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur. 2013. Vleermuisprotocol 2013, versie 27 maart 2013. Gegevensautoriteit Natuur, Netwerk Groene Bureaus en Zoogdiervereniging.